

TORONTAI

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obiljjeva (Zepolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycím: Torontai, Veliki Becskerek		Feladó szerkesztő: Dr. MARRA JENŐ	Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D	
			Hirdetések díjazás szerint Megjelenik naponta délután		

LEGUJABB

— Déli telefonjelentéseink. —

Ma délutánra újra egybehívták a szkupstinát.

Beograd, okt. 21.

A szkupstina tegnapi ülése után, mint már jelentettük, az új elnök elnapolta a ház üléseit azzal, hogy a legközelebbi ülés egybehívását írásbelileg fogja közölni. Az elnökség ezt bizonyára abban a hiszemben tette, hogy az ülészakot trónbeszéd-dél fogják megnyitni. A délután folyamán Topolaról szerzett információk azonban olyanok, hogy a király

még nem hagyhatja el a szobáját. A minisztertanács délutáni ülésén tehát úgy döntött, hogy a szkupstina következő ülését ma délután 5 óra-kor nyitja meg királyi ukázzal.

A rendelkezés meglehetősen zavart okozott, mert a képviselők legnagyobb része már elutazni készült Beograd-ból. Így azután Radojevity közlekedési miniszter a vasuti személyzet útján figyelmeztette a képviselőket

arra, hogy ne utazzanak el, mert a parlament ma megnyílik.

A szkupstina mai ülésén megállapítják a következő ülés napirendjét, amelyen a szkupstinai bizottságok választása és a hadirokkant törvény tárgyalása lesz.

A hadirokkant törvényjavaslat már keresztülment az összes bizottságokon, úgy hogy most már rövidített eljárásban tárgyalja le a parlament.

Benes és Nincsiy találkozója.

Beograd, okt. 21.

Ma reggel hét óra negyvenöt-kor Blédbe érkezett Benes csehszlovák külügyminiszter és a felesége, Padek kabinetfőnök kíséretében. A külön vonatot a vasutállomáson Nincsiy külügyminiszter várta, aki szívélyesen köszöntötte a magas vendégeket. A kölcsönös üdvözlés után Benes

részletesen tájékoztatta Nincsiy-t a locarnói konferencia lefolyásáról és kifejtette, hogy minden fontos kérdésben megegyeztek. A beszámolóval teljesen egyező szövegű táviratot intéztek Duca román külügyminiszterhez. Benes még a délelőtti folyamán tovább utazott Prágába.

Beirut elesett.

A franciák újabb veresége Szíriában.

London, okt. 21.

Damaszkuszról jelentik, hogy Beirut egyes arab csapatok árulása miatt elesett. A francia helyőrség megadta magát, az arabok azonban felkoncol-

ták őket. Tegnap beduin csapatok vonultak be a városba és ott fosztogatni kezdtek. Beiruttal mára különben minden összeköttetés megszakadt.

Likvidálják a Goszpodárszko Drustvo-t.

Beograd, okt. 21.

A zágrabi Goszpodárszko Drustvo likvidálása politikai körök állítása szerint újabb bonyodalmakat idézett elő. Beavatottak úgy tudják, hogy arra az esetre, ha a szövetkezetnek ki kellene mondania a csődöt, a

horvát paraszt-párti képviselők kívánának a kormányból. Erre újabb értesüléseink szerint aligha fog sor kerülni, mert minden valószínűség mellett szól, hogy a csőd elkerülésével csendes likvidálással fogják megoldani a fogas kérdést.

A klerikális-párt agitálni kezd Horvátországban.

Beograd, okt. 21.

A szkupstinai szünet után tegnap először találkoztak az ellenzék vezetői: Davidovity, Korosec és Mehmed Spaho. A három politikus megvitatta a politikai helyzetet és állásfoglalásukat a szkupstinában körvonalazta.

megállapították, hogy az országgrész állapota egy szemernyivel sem változott meg az új kormány uralomra jutása óta. A muzulmán-klub is ülésezett az est folyamán.

A klerikális-klub ülést tartott tegnap este, amelyen főleg a szlovéniai helyzettel foglalkoztak és

A klerikális-klub részéről Korosec néhány nap múlva Zágrebba utazik, hogy párthiveivel tanácskozzon. A klerikálisok Horvátországban újra felveszik agitációjukat, hogy a Radics-párt sorait gyöngítsék.

TÖZSDE

Oktober 21.

Zürich. Berlin 123 10, Budapest 72 70, Newyork 519 1/4, Milánó 2085, Prága 1530 1/2, Wien 73 15,

Varsó 85, Szófia 378 3/4, Bukarest 246 1/4, Beograd 920, London 2513 1/4, Páris 2300.

Budapest. Buza 380, rozs 250, takarmányárpa 280, sörárpa 355, zab 260, tengeri (rég) 280, (új) 195, repce 630, korpá 162 1/2.

Napi kérdések.

A locarnói konferenciát örömrivalgással fejezték be — így olvasuk mindenütt és a jelentések ehhez hozzáfűzik, hogy az ujjongó locarnói lakosság rakétákat süttött el és hogy az államférfiak ünnepeltetésének nem volt se vége se hossza. Hát hiszen erre az örömujjongásra valóban megvolt minden ok, különösen, ha igaz lesz Chamberlainnek, aki azt mondja, hogy a locarnói szerződések megkötése nem a vég, hanem a kezdet. Kezdeté annak a békének, amelyért a háború után még hét éven át háboruszkodtak, kezdeté annak a gyógyulási processzusnak, amely a nagy és még nagyobb nevű professzorok számtalan konzultációja dacára eddig se-hogy sem akart megindulni. A laikus közönség — az a néhány száz millió a világon — sose tudja méltányolni a begombolt és zárkózott államtudósok munkáját és persze ezuttal is felveti a hihetetlenül laikus kérdést: hát ha ezt a nagy összelelkezést a végén mégis meg lehetett valósítani, mire való volt hét rettenetesen sovány éven át az a sok vad fejbekölintés, amely után végre — támoxyogva és félig agyonütve — egymás baráti keblére buultak?

Egyes ellenzéki pártok mindössz-rüben azt a hírt kolportálják, mintha a radikális-párt és Radicsék között, a mézeshetek gyors elmúlása után, máris széles ellentétek mutatkoznának. Der Wunsch ist der Vater des Gedankens és a nálunk mindenekfelett álló pártpolitika szempontjából érthető is ennek a hírnek minél gyakoribb portálása. De ezuttal az ország konszolidációjáról, tehát az állam legfőbb érdekéről van szó, ezuttal a belső rend mindennél fontosabb megvalósulásához érkezünk el, ezuttal itthon és a külföldön lelkesen és meggyőző erővel mindenkinek hirdetni kellene, hogy ez az összetalálkozás igenis állandó jellegű, mert az ország minden érdeke ennek a ténynek igaz voltától függ. Ugy látszik, a belső rend teljes megvalósulásához még az is szükséges lenne, hogy a mindenható pártpolitika határt szabjon a saját mindenhatóságának.

Genfben összetalálkoztak a világ összes nemzeti kisebbségeinek képviselői és a felszólalások mindegyikéből az a kép bontakozik elő, hogy a közös sors ötvenmillió embert mintegy családi kötelékkel fűz egybe. Mi úgy érezzük, hogy a világ berendezése sokkal tökéletesebb volna, ha ennek az ötven millió embernek minél kevesebb köze volna egymáshoz. Mi úgy tartanók szöbnek

A horvát gazdasági egyesület ügye még mindig aktuális.

A horvát gazdasági egyesület kérdése, dacára a kormány elutasító magatartásának, még mindig nem került le a napirendről.

Tegnap délután egyes kormányférfiak intervenciójára a kormány foglalkozott ezzel az üggyel és egy szűkebb bizottságot választottak, amely Szimonovity, dr. Sztojadinovity, dr. Krajaec és Radics Pávle miniszterekből állott s akik Novákovitynak, a Narodna Banka igazgatójának bevonásával újra megtárgyalták este a horvát gazdasági egyesület kérdését.

Az ülés után információt nem adtak ki, amiből az következik, hogy a kormány még ma is foglalkozni fog az üggyel.

Neuner képviselő cáfol.

A beogradi „Politika“ október tizenötödiki számában egy tudósítás jelent meg, amely a külföldi németek szövetségének Berlinben tartott kongresszusával foglalkozik és azt írja többek között, hogy az üléseken Neuner Vilmos dr. bánsági németpárti országgyűlési képviselő is résztvett, mely alkalommal instrukciókat kapott a vajdasági német kisebbség megszervezésére és a Berlinnel való kapcsolatok megszilárdítására.

Neuner képviselő a „Politika“ tudósítására tegnap válaszolt nyílt levélben, melyet a lap mai száma közöl. A képviselő elmondja, hogy Beogradba visszatérve, csak most olvasta el a „Politika“ beszámolóját a külföldi németek szövetségének kongresszusáról és meglepődéssel látta, hogy az ő neve is szerepel a résztvevők névsorában. Ezért szükségesnek tartja kijelenteni, hogy a kongresszuson nem jelent meg, instrukciókat ilyenformán nem kapott, de nem is kaphatott, mert már évek óta nem járt Berlinben.

Külön
kala
Filo-kala
kalapok
bluzok,
Filevasal
ban vállá
Nemanji

* Han
ban ma,
sárnap e

Elemi
mentesít
"Torontá
sította
fehéren

* "Toi
ben vas:
Orient n

* Az
Mihajlov
Ruski
egy na
csemege
földi é
mint k
mánu
az els
ilynemű
énikusa
zöje Tr
Szrpsz

Ingye
sítást,
hivatal

* 6
gel és
vetőgél
József

* 7
kifürké
filmje

* UTI
ért Eu
óra al
Wasili
Prince
állomá
Alland

* I
szobá
ellátó
háron
Veliki
cija I

Pá
vene:
májá
rontá

*
kéri
get,
ülöh
közé
lehe
óra
nád
mer
grác

*
lás
ner

a helyzetet, ha az Olaszországban élő boldog és megelégedett szláv már nem érezne semmiféle közösséget a Lengyelországban élő némettel és ha az egész kisebbségi kérdés már csak a múlt emléke lenne. Kérdés csak ott van, ahol még nincs felelet. Mikor fogják majd az egyes államok a felvetett kérdést egyetlen boldogító igen-nel végleg megoldani? . . . .

A pénzügyi bizottság záróülése.

Beograd, okt. 21.

A szkupstina pénzügyi bizottsága tegnap tartotta utolsó ülését. A vámtarifa áttanulmányozására kiküldött albizottság jelentését olvasták fel és vitatták meg, melynek megtörténte után befejezettek nyilvánították a bizottság munkáját. A mai nap folyamán ugyanis a pártok mostani parlamenti csoportosulásának megfelelő új pénzügyi bizottságot választanak, amely az eddig letárgyalt anyagot átveszi majd a régi bizottságtól, melynek megbízatása a keddi nappal lejárt.

Apponyi beszámolója Jászberényben. Apponyi Albert gróf, Jászberény képviselője, vasárnap tartja beszámolóját Jászberényben, ahová sok képviselő és politikus elkíséri. Apponyi, az Ujság híradata szerint, ki fogja jelenteni beszédében, hogy abban az esetben, ha a mandátumokat meghosszabbítanák, leteszi mandátumát.

Egészség és boldogság:

mama és gyermeke a tisztaság üdítő érzetében, frissesség-től sugározva, ápolva és gondozva. Örömteli egészség nevetve mutatja a ragyogó foggyöngyöket.

A Kalodont fogkrém mindennapi használata a legbiztosabb módja, hogy fogaink épségét és szépségét megőrizzük.

Suvákovity Láza államtitkár Becskereken.

Felülvizsgálja az agrárreform hivatal működését.

Becskerek, okt. 21.

A vajdasági telepítések körül az utóbbi időben gyakori panaszok hangzottak el, különösen a vajdasági agrárreflektánsok részéről, akik nehézményezték, hogy amíg az itteni illetőségük nélkülöznek, addig idegenek földet kaptak, amivel sokan visszaéltek.

A mindenünnen elhangzott panaszok felülvizsgálására Suvákovity Láza államtitkár a múlt héten a Bácskában járt az agrárreform által teremtett helyzet tanulmányozására. Visszatérve Beogradba, értekezletre hívta össze a vajdasági radikális képviselőket és beszámolt előttük az agrárreform viszonyokról és a telepítésekről. Az értekezlet után újságírók előtt kijelentette,

hogy a telepítésekkel nincs megelégedve, mert a Vajdaságban ennek révén igen sok visszaélés történt. Hir szerint az államtitkár a vajdasági agrárreform viszonyok rendezésére tervezetet is dolgozott ki, amelyet rövidesen a miniszterelnök és az agrárreform miniszter elé terjeszt.

Suvákovity Láza államtitkár Vaszilyevity agrárreform minisztériumi titkár képviseletében tegnap délután érkezett Becskerekre. Munkásságát ma kezdte meg a szrpszkiitebeji agrárreform felülvizsgálásával, ahová Krsztiy Vása alispán kíséretében utazott ki. Becskereken péntekig fog tartózkodni és innen ellátogat számos környékbeli községbe, ahonnan az agrárreform körüli panaszok vagy kérelmek, kívánságok hangzottak el. Becskerekről Vrsacra utazik az agrárreform által teremtett helyzet tanulmányozására.

Radics lemondásra hívja fel Lorkovicsekat.

Zagreb, okt. 21.

A horvát paraszt-párt hivatalos lapja, a „Dom“ legújabb számában cikket közöl Radics Szeptán tollából, amelyben a pártvezér felhívja Lorkovicseket és a társait, hogy mondjanak le a képviselői mandátumokról. Radics kifejti, hogy a diszszidensekké vált képviselők annak idején írásbelileg megfogadták, hogy képviselői tisztségükről lemondanak, mihelyt eltérnek a pártvezetés politikájától. Most, hogy ez kétségkívül megtörtént, hallani sem akarnak korábbi elhatározásukról.

Gunar Tolnás moziszinész öccse kétfélmillió dinárt lopott egy bankból.

A beogradai rendőrséghez a mai napon igen érdekes megkeresés érkezett a stockholmi rendőrfőnökségtől. A megkeresés egy iv nagyságu, három nyelven nyomtatott papírlapból áll, amelynek a felső részén rendkívül ismerős arc tekint elé. Az arckép alatt pedig: Gunar Einer Hugó Ohlson neve áll, akiről lejjebb rövid sorok jelentik, hogy az illető Ernst Folke Georg Ohlson Pfern nevű barátjával az egyik tidshalmi bankból 95.000 svéd koronát — dinárban több mint két milliót — sikkasztott és nyomtalanul eltűnt a svéd fővárosból. A személyleírás szerint, Gunar Einar stb. nevű ur 180 cm magas, rendkívül művelt és muzsikáló orgánuma van. A fénykép szerint, gyönyörű szőke férfi. Születési helyének és szülei nevének feltüntetése szerint, pedig — testvéröccse Gunar Tolnásnek, a világhírű moziszinésznek, akinél jóval fiatalabb ugyan, de tehetség dolgában kétségtelenül fölülte áll a bátyjának, aki a legmagasabb felletti díj mellett is jó hosszú időn át filmezhet, amíg összeszedheti azt a szédítő összeget, amihez az öccse könnyűszerrel — talán egy pillanat alatt — jutott. A körösvény alapján a rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket arra az eshetőségre, ha a világhírű moziszinész sikkasztó öccse SHS területre vetődne.

Megnyílt a becskerek-begejszvetigyuragy-klárijai új telefonvonal

Megtörtént a vonal bekapcsolása az interurbán hálózatba.

Becskerek, okt. 21.

Jelentette a „Torontál“, hogy Becskerek — Begejszvetigyuragy — Csesztereg — Novacnya és Nemacsacnya között új telefonvonalat építenek, amelyet meghosszabbítanak Kláríja községig. A telefonvonal a hétfői nap folyamán teljesen elkészült és megtörtént a bekapcsolása az interurbán telefonhálózatba. Az új vonal a közönség rendelkezésére áll az előirt hivatalos órákon belül úgy rendez telefonbeszélgetésekre, mint szükség esetén telefon meghívásokra. Egyszóval a hétfői nappal megnyílt a telefonösszeköttetés a világtól eddig elzárt határmenti Kláríjával.

A kláríjai telefonközpontot felszerelték nyilvános távbeszélőadóval, amelynek révén a nagyközönség telefon meghívás segítségével érintkezhet az érdekelt Kláríja községbeli feleivel.

A telefonvonal kiépítésével a közönség régi kívánsága teljesedett, mivel hogy eddig Kláríja község valószínűleg el volt zárva a külvilágtól. A levélbeli érintkezés is hosszadalmas volt, mert a posta szállítását Nemacsacnyán át és továbbítását kocsin bonyolították le, tehát igen nehézkesen és körülményesen, aminek folytán bizony megesett, hogy a többi községektől izolált községbe csak három-négy nap múlva érkezett el a várva-várt irás.

A rendezetlen közlekedési viszonyokra való tekintettel érthető, hogy a község, amely minden útját, vasutját elvesztette a határkiigazítás folytán, az új telefonvonal bekapcsolásának nagy jelentőséget tulajdonít, amelynek hatását különösen a kereskedelmi élet előnyösen fogja megérezni. Különösen a téli hónapokban lesz áldás az új telefonvonal, amikor az esős időjárástól felázott utak szinte járhatatlanok és a legszükségesebb közlekedés lebonyolításához is nagy vállalkozási szellem szükséges. Ilyenformán tehát kétségtelen, hogy Kláríja, de a többi község is, mint Begejszvetigyuragy, Csesztereg, Nova- és Nemacsacnya sokat nyert az új vonal kiépítésével.

A munka ünnepe.

Harminc éve ipartestületi titkár.

— A „Torontál“ tudósítójától. —

Becskerek, okt. 21.

Harmine esztendő súlyos és értékes munkásságát ünnepelte hétfőn Jasatomity (Módos) lakossága, Goricnig Béla ipartestületi titkár neve körül fonódott az elismerés bábérja. A kitünő és érdemekben gazdag ipartestületi titkár fáradhatatlan munkásságának három évtizedes jubileumára ült össze a község elitje, iparos és kereskedő társadalma.

Az ünnepség délelőtt a római katolikus templomban tartott hálaadó istentisztelettel kezdődött, amelyen az ipartestület és a kereskedők egyesülete testüleg vett részt. Délután diszkozyülésre ült össze az ipartestület, amelyet este százitiz terítékü bankett követett.

A diszkozyülést Menrath elnök betegeskedése folytán Knezsevity Sándor alelnök nyitotta meg határos beszéddel. Utána Sztanojlovity Sándor, a bászági kereskedelmi és iparkamara titkára emelkedett szólásra és a betegeskedése miatt távollevő Jankovity Koszta kamarai elnök üdvözlését tolmácsolva, a jubiláns érdemeit méltatta. Harmine esztendő munkásságát ismertette, amelyért egymond elismerés és soha el nem muló hála jár. Ismeri a titkári teendőket és tudja, hogy nehéz kötelesség hárul az ipartestület ügyeit vezető titkára. Nagyhatású beszéde végén a kamara nevében, a munka elismeréseként diszkozylevelet adott át az ünnepeltnek, aki a meghatottságtól és örömtől könnyezve mondott köszönetet.

Loch György ipartestületi igazgatósági tag az ipartestület nevében egy kovácsot ábrázoló óra szobrocskát nyújtott át a jubilánsnak és úgy a maga, mint az ipartestületi tagok összességének ragaszkodását és szeretetét tolmácsolta.

A banketten, amely a legjobb hangulatban, zenekar muzsikája mellett a késő éjjeli órákig tartott, a nagyközség társadalmának számos vezetőszemélyisége megjelent. Az iparosok testületileg vettek részt. A megjelentek sorában ott láttuk Serb Sztován főszolgabíró, Kószity Szlávko községi főjegyzőt, Schmidt József plébánost, Nagyvinzski János polgári iskolai igazgatót, dr. Taussig Izidor orvost, dr. Jung Antal ügyvédet, Jovanovity Rada állomásfőnököt, Engels Miklós elemi iskolai igazgatót, Vuessity Sándor községi jegyzőt, Kesslering Mihály gyarost, Mattanovity Toma, a kereskedők egyesületének elnökét és számos előkelőséget. Érdekes megemlíteni, hogy a vendégek sorában volt egy nyolevankét esztendő becskerei származású iparos, Somogyi János, aki magas kor dacára résztvett az ünnepségen és osztozkodott a Goricnig titkár örömeiben.

Számos felköszöntő hangzott el a vig poharozás közben. Elsőnek Sztanojlovity Sándor kamarai titkár, majd Schmidt József plébános, Degrell ipartestületi tag és még számosan mondtak toasztot. A felköszöntőkre az ünnepelt meghatottan válaszolt.

Botrány a magyar nemzetgyűlésen.

Mac Donald néhány perccel korábban hagyta el az üléstermet.

Budapest, okt. 21.

Nagy botrány játszódott le tegnap délben a magyar nemzetgyűlésen. Gömbös Gyula képviselő összeverekedett Fábrián Bélával.

Amikor Eckhardt Tibor szóváltotta a nagy pert felvert ismeretes buza-ügyet, általános vihar tört ki az ellenzéki oldalon. A nagy láрма közepette Gömbös és Fábrián összeszólkoltak. Fábrián azt mondta Gömbösnek, hogy „Magával nem tárgyalok, míg a Zsilinszky-ügy nincs elintézve.” Gömbös erre lassan Fábrián felé közeledett, amikor pedig képviselőtársa elé ért, ingerült hangon azt kérdezte: „Mit mondtál, nem állsz velem szóba?” A következő pillanatban megragadta Fábrián két fülét és alaposan megrázta ezen szavak kíséretében: „Nem állsz velem szóba? Kis piszok.”

Az inzultust követő nagy zürzavarban valaki megnyomta a teremőrök őrszobájába vezető esengőt. Mire a teremőrök bevonultak az ülésterembe, dolguk már nem akadt, mert a harcias képviselőket időközben szétválasztották és lecsillapították.

Fábrián Béla érintkezésbe lépett Pakocs Józseffel és Hajdu Marcellel, akik felkeresik ma Gömbös Gyulát és elégtételt kérnek tőle. A megtámadt képviselő egyúttal bejelentette mentelmi jogának megsértését is. Fábrián mára tervezett interpellációja a buza-ügyben elmarad, mert nagy izgalomban elmulasztotta tegnap a házszabályokban előirt jelentkezést a házelnöknél. Fábrián kijelentése szerint, más módot fog találni, hogy a buza-ügyet szóvá tegye.

Megjegyzendő, hogy az ülésen, a melyen a kinos botrány lejátszódott, jelen volt Mac Donald angol munkáspárti vezér, volt miniszterelnök is, aki azonban az incidens előtt néhány perccel eltávozott a parlamentből. Az országház bejáratánál Bethlen István gróf miniszterelnök és Scitinszky házelnök fogadták a vendéget. Mac Donald a diplomataká páholyában foglalt helyet és minden beszédet lefordított magának. Több ismertevű képviselő iránt érdeklődött és figyelemmel mérte végig alakjukat. Eckhardt Tibor beszéde alatt élénk mozgolódás keletkezett a képviselők sorában, mire megkérdezte tolmácsától, hogy a magyar parlamentben mindig ilyen élénkek-e az ülések. Háromnegyed tizenegykor, közvetlenül az összetűzés előtt, elhagyta a nemzetgyűlést és az állomásra hajtatott.

Mac Donald Budapestről Prágába utazott.

Riport

a régi Becskerekéről.

1895 okt. 21.

Goldmann József ügyvéd tegnap tartotta esküvőjét Kadelsburger Reginával.

Spuller Lipót tűzifát hirdet, ölenként fejr gyertyán 14 frt, kőrís 13, búkkfa 13:50 frt.

1905 okt. 21.

Vahl Jakob fogtechnikus fia születését jelentette be az anyakönyvi hivatalban.

HIREK

— okt. 21.

A városok szövetségének ülése. A városok szövetségének állandó választmányja holnap reggel 9 órakor ülést tart Noviszádon. Becskereket Vuletin Gligorije főjegyző képviseli.

Orvosi hír. Dr. Kuszing János tanulmányjáról ma visszatért és orvosi rendelését újra fölvette.

Ekszhumálták Draskovity merényletét. Zágreből jelentik: A zágrebi rendőrség engedélyt kért az egészségügyi hatóságoktól Draskovity Milán belügyminiszter gyilkosának, Aliagity Alia holttestének ekszhumálására. A rendőrség azal indokolta kérését, hogy Mindenszentek napján évről-évre összetűzések történtek Zágrebban Aliagity sirjával. Az egészségügyi hatóság az engedélyt megadta és ennek alapján tegnap ekszhumálták a merénylő holttestét, melyet új koporsóba helyezve elszállították Boszniába.

Elnézem őket

Amint öntudatosan, magukbiztosan járkálnak mindenütt az életben. A kis csitri lány, ha bemegy a boltba, alig látszik meg a pult előtt, de azért oly biztosan válogat, dobálja a neveit annak a sok ezeregyébli kisesnek, amit mi férfiak néha lekiesszünk rongynak mondunk, néha istenítően végigszókolunk — és sohasem vesszük észre, hogy legtöbbször csak ez az ipari remek az egész nő! Soha egy nő sem teljesen független a ruhájától. Mindig a toaletta fontos, míg maga a viselője csak „anhengszlije” a ruhájának. A nők egymás szemében mindig csak éppen annyit érnek, amennyi és amilyen ruha van rajtuk. És talán ez a már korán, gyermekkorban megszokott hamis értékelés teszi a nőket olyan öntudatosokká. Persze, hogy ez az öntudat nem valami realitás alapon épült föl, de úgy látszik az életben legtöbbször egészen elég! Az alapja sokszor csak annyi, hogy „nekem szebb a lábam, formásabb a termetem, kisebb a kezem — mint a másik nőé.” És ha véletlenül jön egy kicsi kis katasztrófa, amely elcsúnyítja az arcot, formátlanná teszi a termetet — akkor már összedől az egész alap, amelyre a nő úgy lehet egész existenciáját felépítette. Érdekes, hogy a nő, aki kis csitri korában már anyáskodva vezeti, irányítja a vele egykoru férfigyermekeket és határozottan sokkal, de sokkal értelmesebb nálánál, végeredményben mégis csak kiskorú marad. Bármilyen vezetőhelyre jusszon egy nő és véletlenül egy férfi kerüljön mellé, aki nálánál sokkal kisebb értékű, a nő önkéntelenül el fogja fogadni ennek szellemi vezetését. Az ok talán a legegyszerűbb! Talán csak kényelemszeretet és nem mindig az a morális defektus, hogy az élet legnagyobb dolgaiban is a nő a szívvel gondolkodik és nem az eszével. Igaz, hogy a világ minden nyomorusága ebből származik — de viszont érdemes volna-e élni, ha a nő is pontosan kiszámítható valami volna, mint egy matematikai képlet?

J.

Rendőrlégénységi kinevezés. Alekszity Bogolyub polgármester Grubácsi Szávát, Ravity Zsárkót és Atyim Szávát rendőrökévé nevezte ki.

Leszállították a cukor árát című tegnapi hírnkbe sajtóhiba csuszott be, amennyiben a cukor árát nem 125 hanem 25 dinárral szállították le mázsánként, azaz kilogrammonként negyed dinárral.

Ma dől el a Fedák—Molnár válópör. A Fedák—Molnár válópörben ma mondja ki a bíróság az ítéletet.

Rádióműsor. A Radanov és Delfel főutcai nyilvános rádióállomáson ma este nincs előadás. Holnap, esütörtökön délelőtt 11 órakor hangverseny, amelyen Brahms, Bach, Strauss, Lehár stb. szerzeményei kerülnek bemutatásra. Este 8 órakor a német zene fejlődése Bach-tól Pfütznernig.

Ha nem látta, nézze meg okvetlen a „Tornado”-t.

Szabályozzák a kávébehozatalt. Arra való tekintettel, hogy az SHS állam meglehetősen nagy mennyiségben hozza be az ország területére a braziliai kávé, a kereskedelemügyi minisztérium a több oldalról elhangzott kívánságnak engedve elhatározta, hogy a bevitt szabályozza. A tervezet szerint a jövőben nem közvetítők útján, hanem közvetlenül szállítanak be megrendelőink a szükséges mennyiséget. Az importálás SHS hajókon történe Braziliából a hazai kikötőkig. A bányászati kereskedelmi és iparkamara ma kapta meg az átiratot a kereskedelemügyi minisztériumtól. A kamara közölni fogja a körirat szövegét az összes bányászati kávéimportőrökkel és mihelyt megkapja tőlük a szakvéleményeket, azokat átdolgozza és egységes előterjesztés alakjában továbbítja a minisztériumnak.

Cigánykaraván a rendőrségen. A detektívek ma reggel előállították a Sztojkov családfához tartozó öt kocsi kőboreigányt, akiket azzal gyanúsítanak, hogy ők követték el az utóbbi időben előfordult néhány besurranó tolvajlást. Letartóztatásban van öt asszony és nyolc férfi.

Nyomozás egy két hónappal ezelőtt történt szerencsétlenség ügyében. Augusztus huszadikán súlyos kimenetelű szerencsétlenség történt a muzsljai legelőn. Révész Mihály pásztor egy srápnelt talált, amelyet hosszas nézegetés után a földre dobott abban a hiszemben, hogy a lövedék használhatatlan. A srápnelt felrobbant és életveszélyesen megsebesítette Révészt, aki sérülésébe három nap múlva belehalt. A katonai parancsnokság felhívására most a csendőrség nyomozást indított annak megállapítása végett, hogyan került a srápnelt a legelőre. Tegnap fejezték be a vizsgálatot, melynek során kiderült, hogy a legelőt a háboru alatt lövöldének is használták és a lövedék a magyar katonaság gyakorlatozásakor maradt vissza. A helyszínen alapos átkutatásakor még néhány srápnelrészlet találtak.

Egy millió dinár segély. Szomborból jelentik: Bács megye törvényhatósági bizottsága egy millió dinár segélyt szavazott meg a nyáron pusztított nagy vihar károsultjainak segélyezésére.

Herczeg Ferenc írói jubileuma. Herczeg Ferenc november 16-ikán ünnepli meg írói működésének negyven éves évfordulóját. Herczeget ez alkalommal az Akadémia, a Petőfi Társaság és a Kisfaludy Társaság ünnepségekben részesíti.

* Alkalmi vétel. Raktáram redukálása folytán mélyen leszállított áron becásítok eladásra: vadászfegyvereket és sportcikkeket, mezőgazdasági eszközöket, trieurókat, uszályokat stb. Szander M. József, Velikibecskerek.

Olcsó a becskerei ipari áram. A becskerei villammű igazgatósága ma terjesztette be a tanácshoz jóványagys végett az ipari áram áráról szóló javaslatát. Az ármegállapításból kitűnik, hogy az a cél vezet az igazgatóságot, hogy az ipari áramot minél olcsóbbá tegye, részoktassa a közönséget a villanynak ipari téren való intenzívebb használására. Az ármegállapítás szerint 100 kilowattig hektowattontként 60 para, 250 kilowattig 50 para, 500 kwattig 47 50 para, 1000 kw. 45 para, 2000 kw. 42 50 para, 3000 kw 40 para, 5000 kw. 37 50 para, 10.000 kw 30 para és 10—25.000 kw. 25 para hektowattontként.

Elvi döntés a tanoncok felszabadításának a kérdésében. Mint köztudomásu, az ipartörvény előírja, hogy az iparos- és kereskedőtanoncok inaskodásuk ideje alatt tartoznak a tanonciskolát látogatni és felszabadulásukhoz ennek az iskolának a bizonyítványa is szükséges. Több helyi hatóság, ugyis mint elsőfoku iparhatóság kérdést intézett a kormányhoz, hogy mi történnék azokkal a tanoncokkal, akik nem látogatták a tanonciskolát, mert abban a községben, ahol inaskodnak, nincs ilyen iskola és hogy ezeknek a felszabadítása hogyan és milyen alapon ismerhető el? A belügyminisztérium a kereskedelmi miniszterrel egyetértésben most adta ki elvi jelentőségű határozatát. Eszerint, miután az ipartörvény a fentebb említett esetekre nem intézkedik kifejezetten, ott, ahol iparostanonciskola nincsen, a felszabadításnál a helyi szokások a mérvadók.

A természet csodája a „Tornado” 5-ik és 6-dik felvonásában.

* Jól megnézte, mire adja pénzét! Női-, férfi- és gyermekcipőt divatos formában, kitiűnő anyagból s a legjobb kivitelben sehol sem kap olyan olcsón, mint Vilim Herzfeld becskerei főutcai Tuzul-áruházában.

Az én adóreformtervezetem.

VII.

Ezen tervezetben kontemplált jövedelmi- és vagyonadó behozatalával megszüntethetők volna, egyes kivételekkel, a bélyeg- és jogilletékek. Minden polgára e hazának bélyegmentesen kérvényezhetne hatóságainál, perelhet, szerződéseket köthet, hirdethet stb. Ezek az összegek, amelyektől ezen a címen az állam elesik, szintén fedezetet nyerne a jövedelem- és vagyonadó országos átlagában. Az állam minden lakója — életében nagyon sokszor kerül abba a helyzetbe, hogy kérvényezzen, hirdessen, szerződéseket kössön, könyveket vezessen stb., így nem állithatja senkisé, hogy jövedelmi adójában nem magáért, hanem másért fizeti, mondjuk az illetéket, itt egy az egészért és az egész egyért fizet mindent. Az államnak pedig itt meg volna az az előnye, hogy nem kellene a drága bélyegeket nyomtatni és a tisztviselői személynél terén is megtakarításokat eszközölhetne. Megszűnhetne továbbá jó része a jogilletékeknek is. Az illetéktörvény paragrafusából és díjjegyzékteleiből fennmaradhatnának pld. a következők:

1. Az adás-vételekre eső illeték.
2. A cserékre eső illeték.
3. Az ajándékozásra eső illeték oldalágiaknál és idegeneknél.

Különk... kala... Filc-kala... bluzok... Filcvasal... ban válla... Nemanji

Han... ban ma... sárnap e... Elemi... mentesít... „Torontá... sította... fehérnem

* „Toi... ben vas... Orient n... * Az... Mihajlov... Ruski... egy na... csemege... földi é... mint k... mányu... az els... ilynemű... énikusa... zője Tr... Szrpszk

Ingye... sítást... hivatal... ra.

* 6... gel és... vetőgép... József

* 7... kifürké... filmje

* UH... ért Eu... óra al... Wasili... Prince... állomá... Alland

* I... szobá... ellátó... háron... Veliki... cija

Pár... vene... máj... ront

* kéri... get... ülőh... közé... lehe... óra... nad... mer... grát

* lás... ner

res... Du... tö... tü

Orient Bioskop

Szerdán, okt. 21-én 5, 7 és 9 órakor

Pénztárnnyitás: d. e. 10—1/2-ig, d. u. 4—5-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. e. 10—11 óráig, d. u. 2 órakor.

A természet csodás drámája | Eddig filmen még nem látott!

„TORNADO“

A zabolátlan természet csodás, egyuttal véletlen drámája 7 felvonásban Ez a film a gondviselés csodás véletlene következtében az elmúlt tavaszi óriási amerikai „Tornado-katasztrófa” dűlése alatt készült. A főszerepekben: House Peters (Psylander II.) és Ruth Clifford. Ujdonság! A világvárosi mozgó már hónapok óta tartják műsorán!

Jön! Lucie Dorain legkedvesebb filmje! Jön!

4. A hányatékok utáni illeték, de csak *oldalágiaknál és idegeneknél.*
5. A tőzsdes üzletek és kötések utáni illetékek.
6. A sorsjegy nyemények utáni illetékek.

És még egy két ehhez hasonló illeték Általában olyan illetékek volnaak fenntartandók, melyek oly ügyleteket terhelnek, amelyekkel egyesek oly gyonszorulatához jutnak, amelyhez csak rendkívüli körülmények közrehatása mellett vagy a véletlen folytán kerülhetnek.

Megszűnhetnek továbbá a bor-, hus-, cukor- és sörfogyasztási adók és megmaradna egyedül a szeszfogyasztási adó, a közönséges és finomított szeszre, pálinkára, rumra, konyakra, likőrre. Szociális érdekeket elegendően ki, ha ezekre a köz-szükségleti cikkekre megszüntetnők a fogyasztási adót, viszont a szeszfogyasztási adó megtartását fontos társadalmi érdekek megkívánják. Több országban behozták a szesztilalmat éppen társadalmi érdekek szempontjából, ha mi ezt nem tehetjük, legalább drágítsuk meg a szesz élvezetét a fogyasztási adó fenntartásával. Népünk olcsóbban jusson a kevésbé ártalmas borhoz és sörhöz, mint az egészségre ártalmas pálinkához; aki pedig likört, rumot, konyakot akar inni, az fizesse is meg ezen luxus-tárgyak után a fogyasztási adót. Ez legyen egy neme a luxusadónak és ha már itt tartunk, meg kellene luxusadóval róni: az aranyékszereket, perzsaszőnyegeket, kártyákat, champagnert és ehhez hasonló tárgyakat is.

A monopolokból meg lehetne tartani a dohány- és lőpormonopolt.

A vámoknál meg lehetne tartani csak a *védvámokat*. A vámok általánosságban való megszüntetésével hatalmas lépést tettünk a drágaság megszüntetésére. A vámokból előállott jövedelem elvesztését az állam nem érezné meg, mert ez fedezetet találna a jövedelmi- és vagyonadó megfelelő százalékában, különösen ha figyelembe vesszük azokat a megtakarításokat, melyeket az állam egyes vámhivatalok megszüntetésével és a vámtisztviselők redukciójával el tudna érni. De meg figyelembe kell azt is venni, hogy mennyivel lesznek olcsóbbak az áruk és mennyivel csökken az egész vonalon a drágaság.

A védvámok védelemre szoruló ipari és gyári termékek istápolására volnaak megtartandók.

Le lehetne szállítani ezen adórendszer mellett a levélpórtó-, távirdai-, távbeszélő-díjakat, a vasúti személy- és áruszállítás díjszabását is. Az első két évben fedezetet találna az esetleg itt előálló deficit a jövedelem- és pótdadóban, a drágaság megszűnésével pedig ezek az állami üzemek ilyen leszállított díjszabás mellett is képesek lesznek önmagukat fenntartani.

Nagy konturokban ime megrajzoltam azt az adóreform-tervezetemet, amely a jövedelem és vagyonadóra támaszkodva, egész pénzügyi rendszerünket modern, egészséges alapokra volna hivatva fektetni és az állam és közönség érdekeit összhangzásba hozva egy deficitmentes

költségvetés megteremtését, a drágaság megszüntetését és a normális állapotok visszaállítását eredményezné. A rekapitulációt befejező cikkemnek tartom fenn. n. t.

Felölös szerkesztő távol, a szerkesztésért felel JUHÁSZ FERENC.

Ujdonság a „Szrpszka Kruná“-ban!

Mától kezdve minden este a „Szrpszka Kruna“-szálló nagytermében egy elsőrangú francia kabaré-társulat fog fellépni, amely Európa nagyobb városaiban is óriási sikert aratott és így a közönségnek igazán művésziest estékben lesz része Műsor után „Dancing” a legújabb schimytáncokkal. — Esténként Petrovity Bózsó cigányprimás közkezdveit zenekara játszik. 2261 Tisztelettel a tulajdonosok.

Abonenseket mérsékelt árak mellett vállaltunk!

Harisnyák, keztük,

férfi-, női- és gyermek-szvet-terek óriási választékban,

a legolcsóbb árakon

Klein Jenő főkjában, Alekszandrova (Fő) utca 12. 1913

III-ik kereskedalmista diák,

kinek teljes ellátása van különbejárati szobával

lakótársat keres

Cim a kiadóhivatalban.

Ipartelepek, lakások építése a város központjában, a

Bukovácz-udvarban.

20 parcella, mely iparüzemnek, irodának, raktárnak vagy üzletnek is alkalmas, előnyös feltételek mellett kiadó. — Az emeleten lakások. — Egyes parcella 4—4 □ méter, mely szükség szerint változtatható. 2258 Ertekezni lehet Bukovácz István tulajdonossal.

A t. közönség figyelmébe!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy f. évi november hó 1-én a Hajduk Veljkova (Mercy) utca 21. sz. alatt egy

fakereskedést

nyitok, ahol állandóan raktáron tartok

Üzifát ölenkint is főfűrészelve, faszénat, kokszot, stb.

Egyben szives tudomására hozom a t. közönségnek, hogy a zemuni aszfaltgyár lerakatát ugyanott azon nap megnyitom

A fakereskedés mellett állandóan raktáron tartok kavicsot, cementet és eternitet, stb.

Midőn kérem a t. közönséget, hogy úgy mint az aszfaltmunkálatoknál, bizalmával továbbra is megtisztelni sziveskednék, vagyok tisztelettel

LJUBISA PICHERI. 2260

Ganz-féle elektromotorok, dinamógépek, benzinmotorok,

erőgépek stb.

2181

képvisellete és gyári lerakata

a Volta R.-T.-nál

Prima bukova goriva drva

Itt a tél!

Elsőrendű romániai

bükkhasáb tűzifát

olcsó árban, garantáltan jól mérve, rendeljen

Srećko Berger cégnél

Velikibecskerek, Pasityeva u. 5.

Krausz Izsó-házban.

2166

Telefon: 2—27.

Megrendeléseket elfogad a „Vojvodina“-szálló portása.

Fedezze azonnal szükségletét.

Itt a tél!

Prima bukova goriva drva.

Pokrite odmah vašu potrebu.

Leftina cijena. Dobra mjera.

Tűzifavágást

főlapírtást és eltakarítást pontos kiszolgálás mellett 110 dinárért vállal

Regauer Mihály, Szokolszki keji (Széchenyi part) 14 sz. — 2246 Fakereskedéseknek engedmény!

Modernül épített

h-a-z

4 szoba, fürdőszoba, összes mellék-helyiségekkel, nagy kotárka, disznó-hizlalda, 1000 □-61 kerttel,

100 000 dinárért sürgősen eladó. Bővebbet: Alkotmány-utca 76 sz. a.

Butorozott szoba

908 szerényebb igényű fiatalember részére kiadó, teljes ellátással

Cim a kiadóhivatalban.

EREDETI Dániel olajfestmény

Sv. Nikola

eladó. — Megtekinthető naponta d. u. 3—5 óra közt Veresmartiova (Uri) utca 23. szám alatt. 2255

Nagy gyakorlattal bíró 1602

irodai munkaerő,

aki igen jól bírja a szerb, német és magyar nyelvet, alkalmazást keres mint levelező, fordító, pénzkezelő. Fél napra is vállalkozik

Megkeresések „Szorgalmas” jelige a. e lap kiadóhivatalához intézendők.

Egy idősebb

Sofför

azonnali belépésre állást keres.

2263 Cim a kiadóhivatalban.

Elegáns

butorozott szoba

magános fiatalember részére azonnal kiadó.

„BEGA” hirdető és közvetítő, a főpostával szemben. 2258